

Av. Ahmet Furkan YAKA

**KORUMA TEDBİRLERİ NEDENİYLE
TAZMİNAT HUKUKUNUN
TEORİ VE UYGULAMA YÖNÜNDEN
DEĞERLENDİRİLMESİ**

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR.....	3
ÖZET	5
ABSTRACT	7
İÇİNDEKİLER.....	9
KISALTMALAR LİSTESİ	15
GİRİŞ.....	17

BİRİNCİ BÖLÜM

ÇALIŞMANIN KAVRAMSAL ÇERÇEVESİ

1. Hukuk Devleti	21
2. Koruma Tedbirlerinin Tanım	23
3. Koruma Tedbirlerinin Nitelikleri	24
3.1. Kanuni Düzenleme Gerekliliği	24
3.2. Araç Olması	24
3.3. Geçici Nitelikte Olması.....	25
4. Koruma Tedbirlerinin Ön Şartları	26
4.1. Ölçülülük İlkesi.....	26
4.2. Gecikmesinde Sakınca Bulunması.....	27
4.3. Şüphelerin Belli Bir Yoğunlukta Olması.....	28
4.4. Yetkili Mercinin Kararının Bulunması	28
4.5. Görünüşte Haklılık.....	29

İKİNCİ BÖLÜM

TAZMİNAT NEDENLERİ

1. Genel Olarak Tazminata Hükmedilme Nedenleri.....	31
---	----

2. Hukuka Aykırı Şekilde Yakalama, Tutuklama ya da Tutukluluğa Devam Kararı Verilmesi	33
2.1. Kanundaki Koşullara Aykırı Biçimde Yakalama Yapılması.....	34
2.1.1. Yakalamanın Türleri	35
2.1.1.1. Müzekkeresiz Yakalama.....	35
2.1.1.2. Müzekkereli Yakalama	38
2.2. Kanundaki Koşullara Aykırı Biçimde Tutuklama Yapılması.....	39
2.2.1. Şüphe Yönünden	40
2.2.2. Tutuklama Nedenleri Yönünden	41
2.2.3. Gerekçeli Karar Yönünden.....	44
2.2.4. Tutukluluk Süreleri Yönünden:.....	45
2.2.5. Tutukluluk İncelemesi Yönünden	45
2.2.6. Diğer Durumlar Yönünden.....	46
3. Yasal Gözaltı Süresi İçerisinde Hakim Önüne Çıkarılmama	48
4. Yasal Hakları Açıklanmadan ya da Açıklanan Haklarından Yararlanma Talebi Yerine Getirilmeksizin Tutuklama	51
4.1. Şüpheli veya Sanığa Yüklenen Suçun Anlatılması,	52
4.2. Müdafî Yardımından Yararlanma Hakkı.....	52
4.3. Susma Hakkı.....	53
4.4. Somut Delilerin Toplanması İsteme Hakkı	54
4.5. Yakınlarına Bildirim Yapılması Hakkı.....	54
5. Kanuna Uygun Olarak Tutuklandığı Halde Makul Süre İçinde Mahkemeye Çıkarılmama ve Hüküm Verilmemesi	55
5.1. Makul Süre İçinde Mahkemeye Çıkarılmama	56
5.2. Makul Sürede İçinde Hüküm Verilmemesi	59

6. Kanuna Uygun Şekilde Yakalama ve Tutuklamadan Sonra Kovuşturmaya Yer Olmadığı ya da Beraat Kararı Verilmesi.....	61
6.1. Cumhuriyet Savcısının Takdir Yetkisini Kullanması (Maslahata Uygunluk) Nedeniyle.....	61
6.2. Yeterli Şüphe Oluşturacak Delillerin Elde Edilememesi Nedeniyle	62
6.3. Kovuşturma İmkanının Olmaması Nedeniyle	63
7. Gözaltı ve Tutukluktaki Toplam Sürenin Hüküm Süresinden Fazla Olması ya da Tutuklanana Yalnızca Adli Para Cezası Verilmesi.....	65
8. Yakalama ya da Tutuklama Nedenleri ile Hakkındaki İddiaların İlgili Şahsa, Yazılı veya Bunun Derhal Mümkün Olmaması Halinde Sözle Bildirilmemesi.....	70
9. Yakalama ve Tutuklama İşleminin İlgilinin Yakınlarına Bildirilmemesi.....	71
10. Arama Kararının Ölçsüz İcrası.....	73
11. El Koyma Temelli Tazminat Nedenleri (CMK md.141/1-j).....	76
11.1. Şartları Oluşmamasına Rağmen El Koyma Kararı Verilmesi	77
11.2. Muhafazasına Dair Gerekli Önlemlerin Alınmaması	79
11.3. Amaç Dışı Kullanım	80
11.4. Zamanında İadenin Yapılmaması	80
12. Yakalama ve Tutuklama İle İlgili Yasada Belirtilen Başvuru Olanaklarından Yararlandırılmama (CMK md.141/1-k).....	82
13. Yargılamanın Yenilenmesi Neticesinde Haklarında Beraat veya Ceza Verilmesine Yer Olmadığına Karar Verilenler (CMK md.323/3).....	83

14. CMK md.141/1 Dışında Kalan Koruma Tedbirleri ve İşlemlerine Dayalı Tazminat Bahsi..... 85

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TAZMİNAT İSTENEMEYECEK DURUMLAR

1. Genel Olarak 89
2. Tazminata Hak Kazanmadığı Hâlde, Daha Sonra Çıkarılan Yasa Kapsamında Durumları Tazminat İstenmesine Uygun Hâle Gelenler (CMK md.144-1/b)..... 90
3. Genel ya da Özel Af, Uzlaşma, Şikâyetten Vazgeçme Gibi Sebeplerle Davanın Düşmesine Karar Verilen, Kamu Davası Geçici Olarak Durdurulan, Kovuşturmaya Yer Olmadığına ya da Kamu Davası Ertelenen veya Düşürülenler (CMK md.144/1-c) 92
4. Kusur Yeteneğinin Olmaması Sebebiyle Ceza Verilmesine Yer Olmadığı Kararı 95
5. Adli Mercilere Gerçek Dışı Beyanda Bulunarak Suç İşlediğini ya da Suça Katıldığını Bildirmesinden Dolayı Gözaltına Alınan ya da Tutuklananlar 97

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

TAZMİNAT BAŞVURUSU VE YARGILAMA USULÜ

1. Genel Olarak 101
2. Başvurunun Süresi 102
3. Başvuru Süresine Dair Özel Durumlar 104
4. Başvuruya Yetkili Kişiler ve Davanın Tarafları 106
- 4.1. Davacı..... 106
- 4.2. Davalı..... 110
5. Yetkili ve Görevli Mahkeme..... 111

6. Başvuru Biçimi ve İçeriği	113
7. Araştırmanın ve İncelemenin Kapsamı	115
7.1. İlk İnceleme	115
7.2. Dilekçeler Aşaması ve Duruşma.....	116
7.3. Esasa Dair İnceleme.....	118
8. Zarar Konuları ve Tazminatın Hesaplanması.....	120
8.1. Genel Olarak	120
8.2. Maddi Zarar	123
8.2.1. Maddi Tazminatın Hesaplanması	124
8.2.2. Faiz	128
8.2.3. Maddi Tazminata Konu Olmayan Kişisel Zararlar	130
8.2.3.1. Avukatlık Ücreti.....	130
8.2.3.2. Diğer Zararlar.....	133
8.3. Manevi Zarar ve Manevi Tazminatın Hesaplanması.....	135
9. Islah	138
10. Yargılama Giderleri.....	140
10.1. Vekalet Ücreti	141
10.2. Harç.....	144
11. Hüküm.....	145
11.1. Davanın Reddi	145
11.1.1 Usule İlişkin Red Kararı.....	145
11.1.2. Esasa İlişkin Red Kararı	148
11.2. Kabul Kararı.....	148
12. Kanun Yolları	149
13. Hükümün İcrası.....	152

BEŞİNCİ BÖLÜM
TAZMİNATLARIN GERİ ALINMASI VE RÜCU

1. Tazminatların Geri Alınması	157
2. Tazminatların Rücu Edilmesi.....	159
2.1. İftira ya da Yalan Yere Tanıklık Edenlere Rücu	159
2.2. Hâkimler ve Cumhuriyet Savcılarına Rücu.....	160
SONUÇ.....	163
KAYNAKÇA	167